

Tiivistelmä

Joulukuun 2019 EQAVET- uutiskirje

Tämänkertaisessa EQAVET- uutiskirjeessä tarkastellaan ammatillisen koulutuksen laadunvarmistuksen eurooppalaisen viitekehyksen (EQAVET) kehitystä Kööpenhaminan prosessin alkuvaiheista lähtien. Siinä korostetaan keskeisten sidosryhmien, erityisesti työmarkkinaosapuolten, osallistumisen merkitystä, kun ammatillisessa koulutuksessa pannaan jäsenvaltioissa ja EU:n tasolla täytäntöön tehokkaita laadunvarmistusta koskevia toimintamalleja.

Luxemburgissa työntekijäkamari oli tiiviisti mukana kehittämässä osaamiseen perustuvaa (oppimistuloksia käyttävää) toimintamallia, jota tuetaan lainsäädännöllä. Sen tarkoituksena on toteuttaa valtion, työntekijöiden ja työnantajien välinen kumppanuusmalli. Ne ovat yhdessä määrittäneet tavan, jolla ammatillisen koulutuksen järjestelmiä hallinnoidaan ja järjestetään. Carlo Frisingin artikkelissa kerrotaan, miten EQAVET-indikaattoreita 2 ja 4 on käytetty tämän prosessin tukena. Niistä on saatu kehys tietojen keräämisen johdonmukaiselle toimintamallille, jonka avulla ammatillisen koulutuksen järjestelmän suorituskykyä voidaan seurata järjestelmällisesti. Tämän yhteistyöhön perustuvan toimintamallin taustalla on EQAVET-kehys, ja sillä varmistetaan, että koko järjestelmässä otetaan vastuu muutoksesta.

EQAVET-verkostossa on mukana 34 Euroopan maata ja eurooppalaisia työmarkkinaosapuolia. SMEunited-järjestön Christian Sperle korostaa, että verkosto muodostaa yhdessä EQAVET-suosituksen kanssa vakaan perustan laadunvarmistusta koskevan yhteistyön tehostamiselle eurooppalaisella, kansallisella, alueellisella ja alakohtaisella tasolla. Sperle ottaa esiin myös muutosta koskevan asteittaisen lähestymistavan, joka on ollut keskeistä EQAVET-kehystä koskevassa työssä. Tämä vaihe vaiheelta etenevä toimintamalli on tuonut EQAVET-kehysten lähemmäksi päätavoitettaan eli sitä, että ammatillisen koulutuksen laadusta saadaan aikaan Euroopan laajuinen yhteinen käsitys. EQAVET-kehysten tulevaisuudesta hän korostaa, että pitäisi jatkaa nykyistä asteittaista ja osallistavaa toimintamallia, joka perustuu tiiviiseen yhteistyöhön työmarkkinaosapuolten ja muiden asianosaisten sidosryhmien kanssa. Uusia haasteita ovat digitaalisten taitojen ja digitaalisten opetus- ja oppimismenetelmien merkityksen kasvu, osaamistarpeiden varhainen tunnistaminen ja korkea-asteen ammatillinen koulutus. Erittäin tärkeää on lisätä yhdenmukaistamista eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) täytäntöönpanoprosessin kanssa.

Irlannin koulutuslautakuntien Jenny Conroyn artikkelissa selvitetään peräkkäisten EQAVET-työohjelmien asemaa laadunvarmistuskulttuurin kehittämisessä jäsenvaltioissa. Näissä työohjelmissa kehitetyt aineistot – parhaiden käytäntöjen vaihdot, vertaisoppiminen, resurssien kehittäminen ja seuranta – ovat auttaneet toteuttamaan vision käytännön EQAVET-yhteisöstä, johon on määrä juurruttaa laadunvarmistuksen kulttuuri kehittämällä tietoon perustuvia ja osallistavia toimia, joilla täytetään jäsenvaltioiden tarpeet.

EQAVET on auttanut tukemaan laadunvarmistuksen käytännön yhteisön kehittämistä. Se perustuu tukeen, yhteiseen työskentelyyn, jaettuun ymmärrykseen, kokemusten vaihtoon ja sellaisen uusien näkemysten tuottamiseen, jotka voivat saada muutosta aikaan.

Barbara Kelly kuvaa artikkelissaan ammatillisen koulutuksen laadunvarmistusta koskevan eurooppalaisen lähestymistavan kehittymistä ajan myötä. Hänellä on ollut keskeinen asema EQAVET-kehysten kehittämisessä ammatillisen koulutuksen laadunvarmistusta koskevan eurooppalaisen yhteistyön varhaisimmista vaiheista lähtien. Vuosien mittaan EQAVET-

verkostolla on ollut keskeinen tehtävä jäsenvaltioiden tukemisessa niiden ammatillisen koulutuksen järjestelmien uudistuksessa.

Suosituksen tuloksena perustetuilla kansallisilla yhteyspisteillä on nyt keskeinen tehtävä jäsenvaltioiden tukemisessa niiden ammatillisen koulutuksen laadunvarmistusjärjestelmien uudistamisessa ja parantamisessa. Koulutuksen tulevien haasteiden vuoksi ammatillisen koulutuksen laadunvarmistus edellyttää jatkossa eurooppalaisten yhteistyön ja yhteistoiminnan lisäämistä. Näin ollen on myös mietittävä ja hahmoteltava uudelleen, miten poliittisia aloitteita voidaan tukea parhaiten.

Ruotsalaisen Folkuniversitetin koordinoima EQAVET-kehystä käytännössä koskeva hanke on esimerkki eurooppalaisesta hankkeesta, jossa on kehitetty koulutuksen tarjoajille tarkoitettut ohjeet EQAVET-kriteerien tehokkaasta kansallisesta täytäntöönpanosta. Hankkeessa on innovatiivista se, että siinä yhdistetään kriteereitä, asiasanoja ja indikaattoreita koskeva ylhäältä alaspäin suuntautuva EU:n lähestymistapa alhaalta ylöspäin suuntautuvaan tarvepohjaiseen lähestymistapaan, joka perustuu koulutuksen tarjoajaan.

Georges Kostakin artikkelista opitaan, että Bruggen julkilausuman jatkotoimien edistymisestä laadittu Cedefopin analyysi osoittaa, että vuoden 2009 EQAVET-suositus on auttanut antamaan maille vauhtia ammatillisen koulutuksen laadun parantamisessa, koska itsearviointin ja ulkopuolisen arvioinnin yhdistämistä on lisätty. Useimmissa maissa on keskitytty ammatillisen koulutuksen tarjoajien laadunvarmistuskehyksiin, muun muassa työkalujen ja ohjeiden kehittämiseen, jotta parantaminen on jatkuvaa. Joissakin maissa on kehitetty kattavia ja yhdenmetyjä laadunvarmistusjärjestelmiä vastauksena ammatillisen perus- ja jatkokoulutuksen epäselvään jakolinjaan.

Lisäksi tehdään lyhyet katsaukset EQAVET-foorumiin, joka järjestettiin 16. lokakuuta Helsingissä Euroopan ammattitaitoviikon 2019 aikana, ja jatkosijoittumisen seurantaa käsittelevän eurooppalaisen asiantuntijaryhmän edistymiseen. EQAVET-sihteeristöllä on siinä merkittävä tukijan asema.

Komissio antaa myös lyhyen selvityksen suunnitelmistaan siirtymäajalle, joka alkaa nykyisen EQAVET-sihteeristön toimeksiannon päätyttyä.